

Liječnička profesija (jezik, titule, simboli). Liječničke organizacije.

Goran Mijaljica, dr. med.
Katedra za medicinsku humanistiku

Liječnička profesija

- Određeno zvanje stječe se specijaliziranom izobrazbom, školovanjem u specijaliziranim i licenciranim ustanovama.
- Profesionalan = onaj tko se bavi određenom aktivnošću kao stalnim zanimanjem za koje dobiva materijalnu naknadu.

Liječnička profesija

- Zanimanje – vrsta posla koju trajno obavlja određena osoba.
- Profesija – u sociološkom smislu znači zanimanje koje ima monopol nad nekim kompleksnim dijelom znanja i praktičnih vještina za koje je potrebno dugotrajno školovanje, tzv. visoko obrazovanje, te tako postaje prepoznatljivo u društvu.

Liječnička profesija

- Prve faze kroz koje profesije prolaze u svom razvitku prema punoj profesionalnoj autonomiji su javna afirmacija i profesionalna kontrola članova profesije.
- Nakon javne afirmacije i uspostave profesionalne kontrole članova, dolazi do razvoja specifičnih karakteristika profesije.

Specifične karakteristike profesije

1. Profesija određuje vlastite standarde izobrazbe i pripreme za rad
2. Studenti određene profesije prolaze strože specijalizacijsko iskustvo od učenika drugih zanimanja
3. Profesionalna praksa obično se zakonski potvrđuje jednim oblikom licencije
4. Tijela koja izdaju licencije vode članovi te profesije
5. Većinu zakonskih propisa vezanih uz određenu profesiju oblikuju članovi te profesije.

Specifične karakteristike profesije

6. Budući da određena profesija donosi visok dohodak, moć i prestiž, ona može zahtijevati i studente visoka kalibra.
7. Profesionalac je relativno slobodan od laiškog vrednovanja i kontrole.
8. Članovi profesije čvršće se identificiraju i vezuju uz svoju profesiju nego što to čine članovi drugih zanimanja.

Liječnici kao “čista profesija”

1. Imaju jasno definiranu izobrazbu visoke razine široka teorijskog obima i praktičnih vještina
2. Svatko tko nema pripadno obrazovanje, a bavi se liječničkim poslom (nadriliječnici), podvrgnut je državnim sankcijama
3. Javnost veoma lako prepoznaje liječnike i zna što od njih može očekivati
4. Profesionalno udruženje djeluje i snažno zastupa interese svojih članova, a ima i svoja glasila
5. Na snazi je pisani etički kod (liječnička etika), ali i snažna unutarprofesionalna odgovornost

Simboli

- Simboli imaju ulogu označavanja pripadnosti profesiji.

Simboli liječništva

- Bijela kuta
- Stetoskop
- Ordinacija
- Kirurška sala
- Laboratorij
- Bolnica
- Moderna tehnologija
- Titule...

Asklepijev ili Eskulapov štap

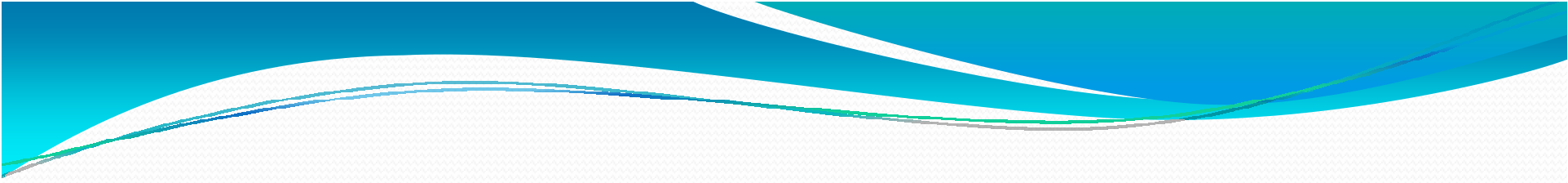
- Asklepije, Apolonov sin bio je iskusan liječnik u antičkoj grčkoj mitologiji

Titule

- Titula sažeto svjedoči o profesiji, stupnju i tipu nositeljeve izobrazbe, o vrsti rada koju nositelj obavlja.
- Svoju povijesnu pozadinu titule imaju u predindustrijskom društvu – srednjovjekovne plemićke titule imale su stratifikacijsku funkciju: razlikovanje i ostvarenje simboličke socijalne distancije feudalaca i ostalih.

-
- Simboli, znakovi i titule služe unutarnjoj i vanjskoj identifikaciji profesije.

-
- Identifikacija se obavlja na više razina:
 1. Identifikacija s profesionalnom titulom i ideologijom profesije
 2. Identifikacija s tipom rada karakterističnim za profesiju
 3. Identifikacija s organizacijskim ili institucionalnim položajem koji profesije obično nose
 4. Identifikacija s društvenim položajem profesije.

Titule u medicini

- Doktor medicine: *Medicinae doctor* (onaj koji podučava medicinu). Titulu (zvanje) dodjeljuju akreditirani medicinski fakulteti.
- Dr. med. (engl. MD, M.D.)
- U Hrvatskoj se stručni naziv doktor medicine stječe nakon završenog šestogodišnjeg studija medicine
- U nekim zemljama se nakon završenog studija medicine stječe naziv MBBS (BMBS) – Bachelor of Medicine, Bachelor of Surgery

Titule u medicini

- Specijalizacije: Doktori medicine mogu se stručno usavršavati u obliku specijalizacije i uže specijalizacije.
- Specijalizacija jest oblik organiziranog stjecanja teorijskih i praktičnih stručnih znanja i znanstvenih spoznaja prema propisanom programu.
- Po položenom specijalističkom ispitu stječe se naziv specijalist određene grane specijalnosti.

Titule u medicini

- Primarijus: titula se dodjeljuje na temelju:
- uspješnosti desetogodišnjeg specijalističkog rada s obzirom na doprinos unaprjeđenju struke uvođenjem ili primjenom metoda u dijagnostici, liječenju ili rehabilitaciji, itd. te njegovanja medicinske i stomatološke etike, nesebičnosti i humanosti u odnosu prema pacijentima i suradnicima,
- uspješnosti rada na stručnom uzdizanju zdravstvenih radnika
- uspješnosti stručno-publicističkog opusa.

Titule u medicini

- Doktor znanosti (dr. sc.)
- Znanstvene i znanstveno nastavne titule:
- Znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik, znanstveni savjetnik
- Docent, izvanredni profesor, redoviti profesor

Jezik u medicini

- Prema Hudsonu
 1. Žargon je kondenziraniji od laičkog jezika, te se njime štedi vrijeme
 2. Žargon olakšava identifikaciju profesionalne skupine
 3. Žargon laike i javnost drži na distanci.

Liječničke organizacije

- Stvaranje profesionalnog udruženja bitno je za proces profesionalizacije i često je prvi korak u procesu profesionalizacije zanimanja.
- Svrhe i ciljevi profesionalnih udruženja su višestruki:
- Obavljaju nadzor nad novačenjem za profesiju
- Brinu se za kontrolu kvalitete profesionalne izobrazbe
- Štite monopol nad profesionalnim radom, itd.

Hrvatska liječnička komora

- Hrvatska liječnička komora je samostalna, neovisna, staleška i strukovna organizacija liječnika - doktora medicine na području Republike Hrvatske.
- Komora štiti prava i zastupa interese liječnika, unapređuje liječničku djelatnost, brine se o ugledu liječnika i o pravilnom obavljanju liječničkog zvanja. Liječnici koji rade na području Republike Hrvatske na neposrednim poslovima zdravstvene zaštite obvezatno se udružuju u Hrvatsku liječničku komoru.

www.hlk.hr

Hrvatska liječnička komora

- Liječnička komora osnovana je 1903. g. za područje Splita i okolice. Liječnička komora je osnovana 1923. godine za područje Hrvatske, Slavonije i Međimurja sa sjedištem u Zagrebu. Od godine 1929. Komora obuhvaća i Dalmaciju, a djeluje pod imenom Liječnička komora za Savsku banovinu.

Hrvatska liječnička komora

- Od godine 1939. Komora djeluje pod imenom Liječnička komora Banovine Hrvatske. Od godine 1941. Komora djeluje kao Liječnička komora Nezavisne Države Hrvatske. Godine 1945. Komora mijenja ime u Liječnička komora Federativne države Hrvatske. Iste godine zabranjen je rad Komore.
Godine 1995. Komora obnavlja svoj rad pod novim imenom - Hrvatska liječnička komora.

Hrvatska liječnička komora

- Ukupan broj liječnika, članova Hrvatske liječničke komore : **17 102**
- Ukupan broj liječnika s važećom licencom registriranih u HLK : **16 972**

Hrvatski liječnički zbor

- Hrvatski liječnički zbor udruga je doktora medicine i doktora stomatologije osnovana radi unapređenja zaštite zdravlja naroda, stručnog i znanstvenog rada, njegovanja liječničke etike i zaštite staleških interesa.
- Osnovan je 5. kolovoza 1874. godine (Sbor liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije). Liječnički vijesnik, glasilo Zbora, izlazi već 1877. godine.

World Medical Association

- Međunarodna je organizacija osnovana 17. rujna 1947 u Parizu.
- Svrha WMA je da služi čovječanstvu težeći ostvarenju najviših međunarodnih standarda u medicinskoj edukaciji, medicinskoj znanosti, umjetnosti medicine (ars medica) i medicinskoj etici, te zdravstvenoj skrbi za sve ljude na zemlji.